সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

সপ্তম শ্রেণীৰ পাঠ্যপুথি

বিজ্ঞান

অধ্যায় – ৭

বতৰ, জলবায়ু আৰু জলবায়ুৰ লগত প্ৰাণীৰ অভিযোজন

অংশ – ৩

প্ৰশ্ন-উত্তৰ

জাহ্নৱী দাস

অনুশীলনী

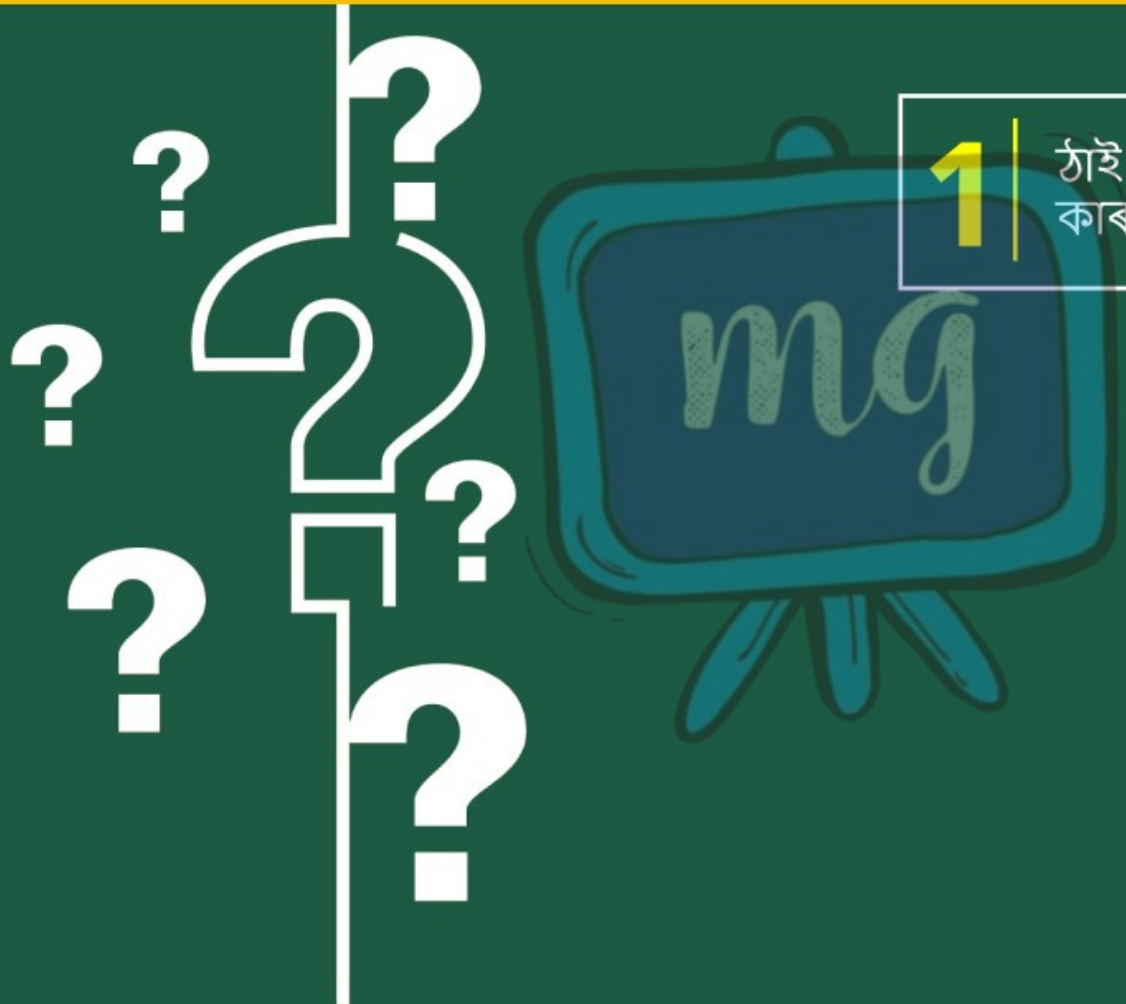

1 ঠাই এখনৰ বতৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা কাৰকসমূহৰ নাম লিখা।

অনুশীলনী

1 ঠাই এখনৰ বতৰ নিয়ন্ত্রণ কৰা কাৰকসমূহৰ নাম লিখা।

উত্তৰ : কোনো ঠাইৰ বতৰ নির্ণয় কৰা উপাদানসমূহ হ'ল উষ্ণতা, আর্দ্রতা, বৰষুণ আৰু বতাহৰ গতি।

অনুশীলনী

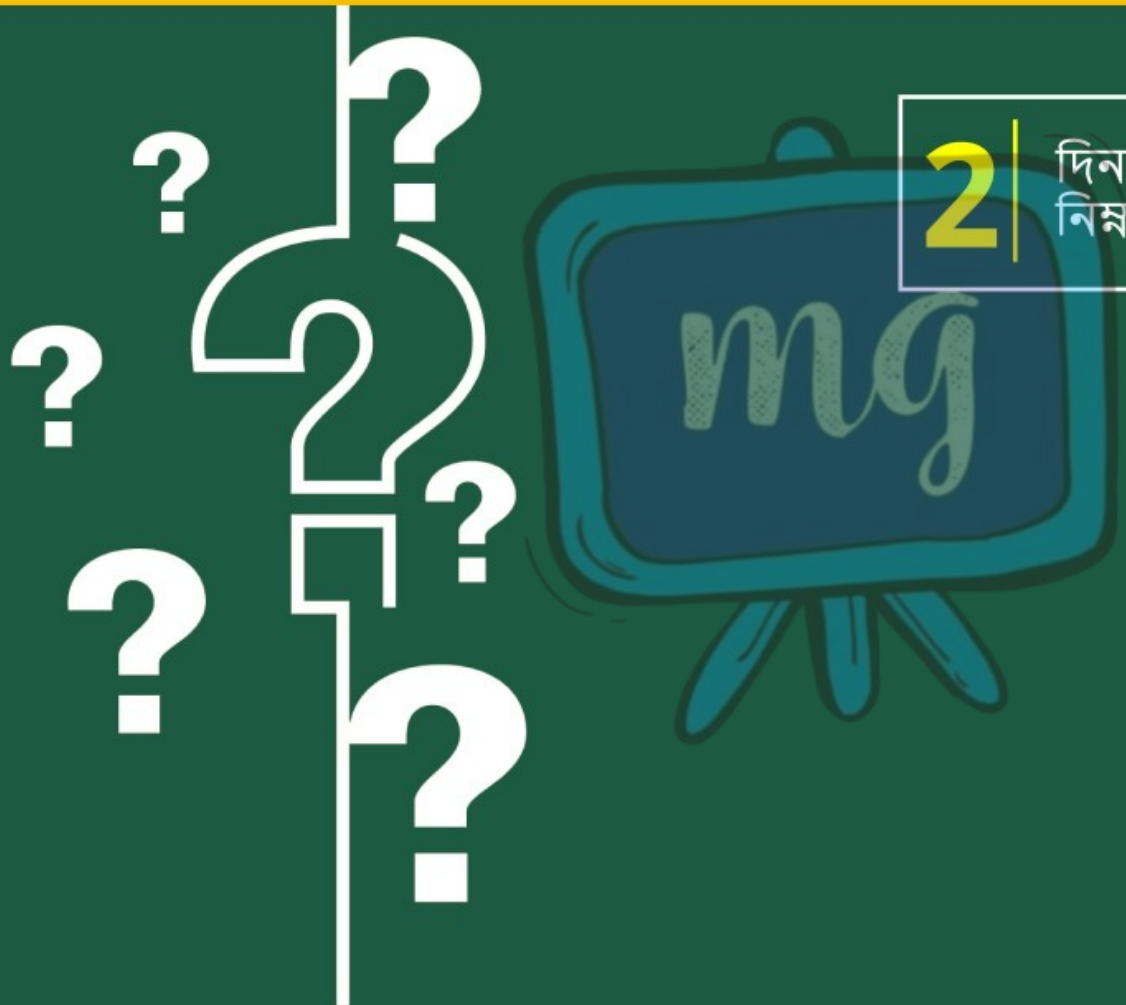

2 দিনটোৰ ভিতৰত কেতিয়া উচ্চতম আৰু নিম্নতম উষ্ণতা আশা কৰা যায়?

অনুশীলনী

2 দিনটোৰ ভিতৰত কেতিয়া উচ্চতম আৰু নিম্নতম উষ্ণতা আশা কৰা যায়?

উত্তৰ : দিনটোৰ উচ্চতম উষ্ণতা সাধাৰণতে পিছবেলা হোৱাৰ বিপৰীতে নিম্নতম তাপমাত্রা পুৱাৰ ভাগত হয়।

অনুশীলনী

3 খালী ঠাই পূৰ্ণ কৰা —

(a) সুদীৰ্ঘ সময় ধৰি লোৱা বতৰৰ গড়ক জলবায়ু ..... বোলে।

(b) এখন ঠাই য'ত বৰষুণৰ পৰিমাণ কম আৰু উষ্ণতা গোটেই বছৰ ধৰি বেছি, সেই ঠাইৰ জলবায়ু গৰম ..... আৰু শুকান ..... ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

অনুশীলনী

Under CSR Support by
ipca | Foundation

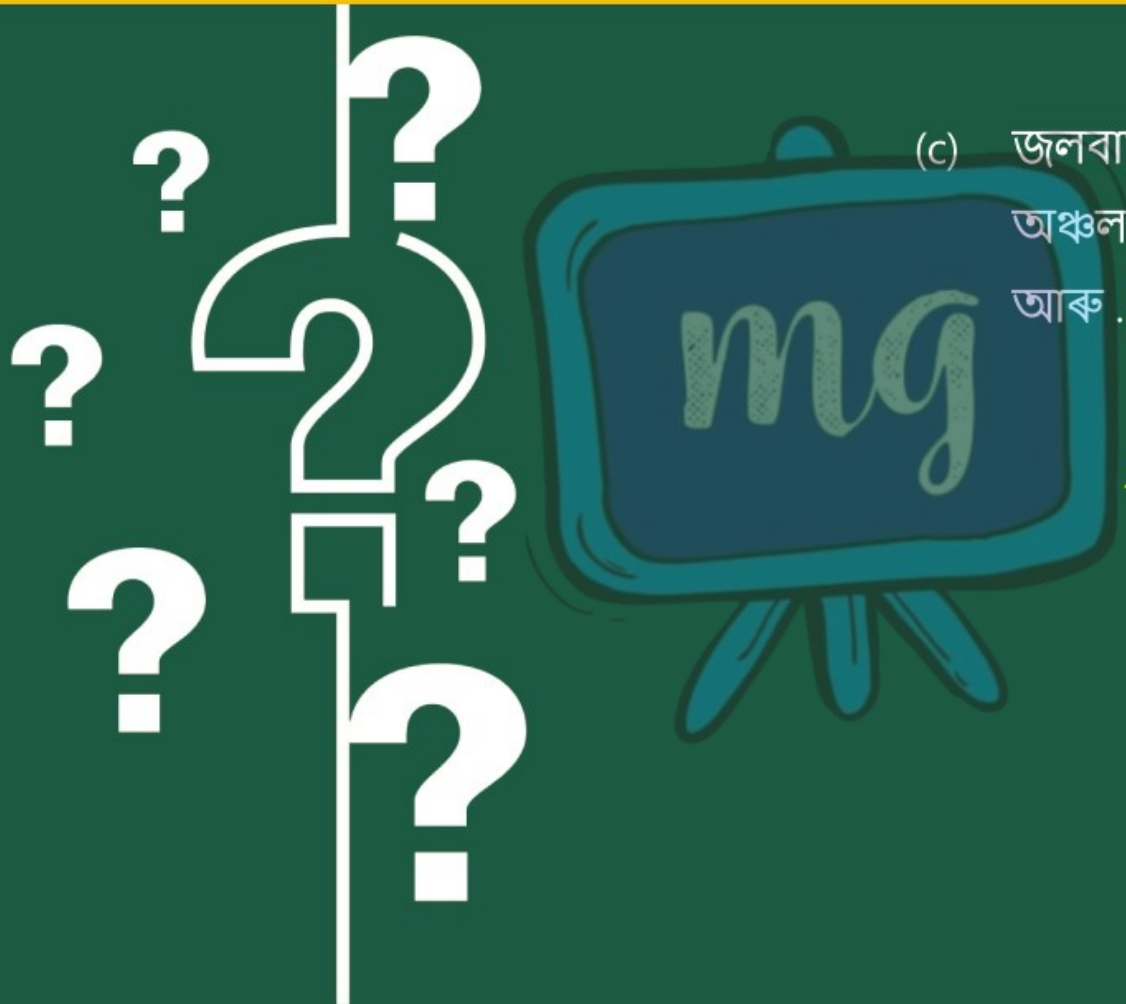

(c) জলবায়ুৰ চৰম অৱস্থাত থকা পৃথিৱীৰ দুটা অঞ্চল হ'ল মেৰু অঞ্চল বোলে ..... আৰু গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় ।

বিষুৱীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চল –

অনুশীলনী

4 তলৰ অঞ্চলবোৰৰ জলবায়ুৰ প্ৰকাৰৰ আভাস দিয়া —

(i) জম্মু আৰু কাশ্মীৰ .....।

(ii) কেৰালা .....।

(iii) ৰাজস্থান .....।

(iv) উত্তৰ-পূব ভাৰত ..... ।

অনুশীলনী

5 বতৰ আৰু জলবায়ু এই দুটাৰ কোনটো সঘনে সলনি হয়?

উত্তৰ : বতৰ সঘনাই সলনি হয়।

অনুশীলনী

6 তলত উল্লেখ কৰাবোৰ প্ৰাণীৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য —

(a) খাদ্য হিচাপে সৰহ সময় ফলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

(b) বগা নোমযুক্ত ছাল।

(c) প্ৰব্ৰজন হ'ব বিচাৰে।

(d) ডাঙৰ মাত।

(e) ভৰিৰ পতাত আঠাজাতীয় আৱৰণ।

(f) ছালৰ তলত চৰ্বীৰ তৰপ।

(g) বহল আৰু ডাঙৰ হাতোৰা।

অনুশীলনী

(h) উজ্জ্বল ৰং।

(j) দীঘল আৰু ডাঙৰ ঠোঁট।

প্ৰত্যেকটো বৈশিষ্ট্য (Characteristics)ৰ বাবে সিহঁতৰ অভিযোজন গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলৰ বাবে নে মেৰু অঞ্চলৰ বাবে তাক নিৰ্ণয় কৰা। তোমালোকে এই বৈশিষ্ট্যবোৰৰ কিছুমান দুয়োটা অঞ্চলৰ বাবে অভিযোজন হ'ব পাৰে বুলি ভাবানে।

অনুশীলনী

উত্তৰ : গ্ৰীষ্মণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলৰ বাবে অভিযোজন -

(a) খাদ্য হিচাপে সৰহ সময় ফলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল

(d) ডাঙৰ মাত।

(h) উজ্জ্বল ৰং।

(j) দীঘল আৰু ডাঙৰ ঠোঁট।

(e) ভৰিৰ পতাত আঠাজাতীয় আৱৰণ।

(g) বহল আৰু ডাঙৰ হাতোৰা।

(b) শক্তিশালী নেজ।

অনুশীলনী

উত্তৰ : মেৰু অঞ্চলৰ বাবে অভিযোজন -

(b) বগা নোমযুক্ত ছাল

(f) ছালৰ তলত চর্বীৰ তৰপ।

(c) প্রব্রজন হ'ব বিচাৰে।

অনুশীলনী

7 গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলত বৃহৎ সংখ্যক প্ৰাণী পোৱা যায়। কিয় এনে হয় ব্যাখ্যা কৰা।

উত্তৰ : গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্যৰ জলবায়ু সাধাৰণতে অবিৰত গৰম আৰু আৰ্দ্ৰ। এই অনুকুল জলবায়ুৰ উপস্থিতিৰ বাবে বৃহৎ সংখ্যাক উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী পোৱা যায়।

অনুশীলনী

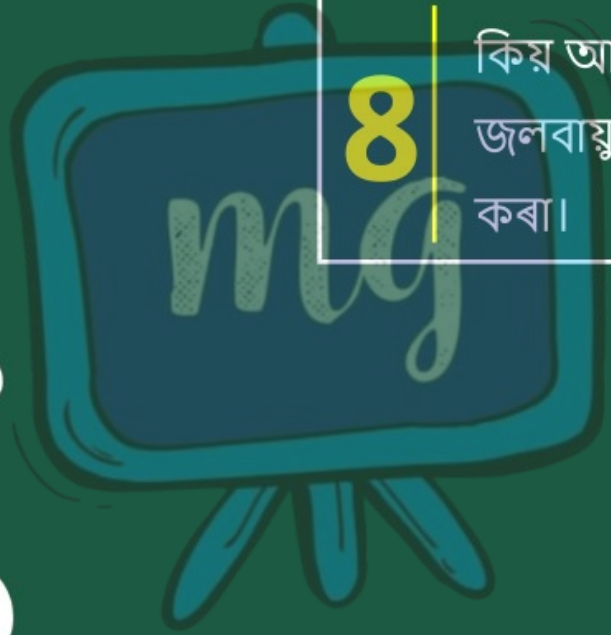

4 কিয় আমি নির্দিষ্ট প্রকাৰৰ প্ৰাণী বিশেষ জলবায়ু অঞ্চলত পাওঁ। উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

অনুশীলনী

4 কিয় আমি নির্দিষ্ট প্রকাৰৰ প্ৰাণী বিশেষ জলবায়ু অঞ্চলত পাওঁ। উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

উত্তৰ : বিশেষ জলবায়ুৰ পৰিস্থিতিত কিছুমান বিশেষ ধৰণৰ প্ৰাণী পোৱা যায় কাৰণ ইহঁতে সেই পৰিস্থিতিৰ লগত ভালদৰে খাপ খাব পাৰে।

যেনে — বগা ভালুক মেৰু অঞ্চলৰ বাবে খাপ খুৱাই লোৱা হয়।

অনুশীলনী

- ইয়াৰ ছাল ডাঠ আৰু ঠাণ্ডা অৱস্থাত ইয়াক গৰম কৰি ৰাখিবলৈ চৰীৰ তৰপ থাকে।
- কিন্তু এই অভিযোজনৰ দ্বাৰা ইয়াৰ বাবে গৰম হোৱা গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় অঞ্চলত জীয়াই থকাটো সম্ভৱ নহ'ব।
- একেদৰে বান্দৰৰ এটা দীঘল আৰু মজবুত নেজ থাকে। উচ্চ কণ্ঠ ইত্যাদি বৈশিষ্ট্যৰে অৰণ্যত বাস কৰিবলৈ অভিযোজিত হয়।

অনুশীলনী

→ য'ত গছ-গছনি অতি কম, মেৰু অঞ্চলত এই বৈশিষ্ট্যসমূহৰ কোনো গুৰুত্ব নাই। গতিকে কিছুমান বিশেষ প্ৰকাৰৰ প্ৰাণীয়ে কেৱল কিছুমান জলবায়ুৰ পৰিস্থিতিতহে বাস কৰে।

অনুশীলনী

9 গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলত বাস কৰা হাতীয়ে কেনেদৰে নিজকে অভ্যস্ত কৰে?

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা কোনটো শুদ্ধ উত্তৰ বাছি উলিওৱাঃ

অনুশীলনী

9 গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলত বাস কৰা হাতীয়ে কেনেদৰে নিজকে অভ্যস্ত কৰে? তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা কোনটো শুদ্ধ উত্তৰ বাছি উলিওৱাঃ

উত্তৰ : ভাৰতীয় গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্যৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু বহুলভাৱে পোৱা প্ৰাণী হ'ল হাতী। এই অঞ্চলৰ পৰিস্থিতিৰ লগত ই উল্লেখযোগ্যভাৱে খাপ খাই পৰিছে। কিছুমান অভিযোজন তলত দিয়া ধৰণৰ।

অনুশীলনী

ইয়াৰ শুঁৰডালক নাক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে যাতে ইয়াৰ ঘ্ৰাণশক্তি প্ৰবল হয়।

ইয়াৰ শুৰডাল খাদ্য তুলিবলৈও ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ইয়াৰ দাঁতবোৰ গছৰ বাকলি ছিঙিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

হাতীৰ কাণ ডাঙৰ হোৱাৰ বাবে অতি সৰু শব্দও শুনিব পাৰে।

অনুশীলনী

10 শৰীৰত আঁচ থকা মাংসহাৰী প্ৰাণী এটাই যেতিয়া খাদ্যৰ বাবে চিকাৰ কৰে তেতিয়া বৰ খৰকৈ গতি কৰে। ইয়াক পোৱা যায় -

A মেৰু অঞ্চলত।

B মৰুভূমিত।

C সাগৰত।

D গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় বৰ্ষাৰণ্য অঞ্চলত।

অনুশীলনী

11 বগা ভালুকে অত্যন্ত ঠাণ্ডা জলবায়ুত বাস কৰিবৰ বাবে কি বৈশিষ্ট্যৰে অভ্যস্ত হয়?

A বগা নোমাল ছাল, ছালৰ তলৰ চর্বী, তীক্ষ্ণ ঘ্রাণ শক্তি।

B পাতল ছাল, ডাঙৰ, চকু, বগা নোমাল ছাল।

C এডাল দীঘল নেজ, তীক্ষ্ণ আঁকোৰা নখ, বগা ডাঙৰ হাতোৰা।

D বগা শৰীৰ, সাঁতুৰিবলৈ হাতোৰা, উশাহ-নিশাহ বাবে ফুল।

অনুশীলনী

12 গ্ৰীষ্মমণ্ডলীয় অঞ্চলৰ বৰ্ণনা দিবৰ বাবে আটাইতকৈ কোনটো ভাল?

A গৰম আৰু আৰ্দ্ৰ।

B মধ্যমীয়া উষ্ণতা, প্ৰচুৰ বৃষ্টিপাত।

C ঠাণ্ডা আৰু আৰ্দ্ৰ।

D গৰম আৰু শুকান।